THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישעס ווארט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

פארוואס ניט זאגן דעם אמת?

* געווידמעט די זאמלער אינ׳ם
* קאמפיין פאר׳ן ארבעטנדן א״י

פון דר. יצחק שפירא

ראספוטינס טאכטער איז איצט א טענצערין אין פאריז

... אין דעם געשפרעך געקאנט פארגעסן, אז זי איז א טענצערין . . . זי איז אבער ניט נאר א טענצערין, זי איז ראספוטינס טאכטער, וואס איז אוועק אין גלות, האט שוין געטראכט וועגן זעלבסטמארד. טאנצט כדי צו פארדינען אויפן שטיקל ברויט, חלומ׳ט צועפענען אין פאריז א שיינהייטס סאלאן (מסתמא פון דער ערשטער מדרגה . . .) און וועט זיך ערשט דאמאלסט קאנען אפגעבן מיט אירע קינדערלאך.

פארשרייבט אייערע קינדער
אין
פרץ-שול
ווען זיי זיינען נאך יונג
קינדער ווערן אנגענומען אין
קינדער-גארטן
פון 4 ביז 6 יאר
און טאג-שול
אין אלע קלאסן, אויסהאלטנדיק א ספעציעלן עקזאמען
דער קינדער-גארטן איז דאס יאר אויסגעשטעלט לויט די בעסטע פעדאגאגישע מעטאדן פון ארבעט און שפיל.
די טאג-שול גיט דעם זעלבן קורס אין ענגליש ווי די פאבליק סקול ביז קלאס 6, און א גרינדלאכן קורס אין אידיש, העברייאיש און געשיכטע.
ס׳זיינען אויך פאראן א באגרעניצטע צאל פלעצער אין דער אוונט-שול.
וואס פריער איר וועט שיקן אייער קינד אין פרץ-שול, אלץ זיכערער איז דער דערפאלג.
ווענדעט זיך גלייך
418 אבערדין עוועניו
אין
י. ל. פרץ אינסטיטוט

די באציאונג צו די ארבעטסלאזע

דער וויניפעגער סיטי קאונסיל איז זיכער בארעכטיקט צו זוכן וועגן ווי אזוי צו שניידן די שטאטיקע אויסגאבן. דאס דארף זיין איינער פון די מיטלען צו לייזן דאס פינאנציעלע פראבלעם וואס שטייט איצט פאר דער שטאט.

אבער ניט אין אלע פאלן וועלן די וויניפעגער בירגער זיין דאנקבאר צום סיטי קאונסיל פאר שפארן זייער געלט. און עס זעט אונז אויס, אז אמוויניקסטנס וועלן די מייסטע בירגער פון שטאט זיין צופרידן מיט די איינשפארונגען געמאכט אויפ׳ן חשבון פון די ארבעטסלאזע.

די טויזנטער ארבעטסלאזע פון שטאט זיינען ניט קיין פוילאקעס, וואס ווילן ניט ארבעטן. זיי וואלטן זיך גערן געכאפט פאר וועלכער ס׳איז ארבעט, וואס זאל זיי באזארגן מיט א שטיקל ברויט. און עס איז ניט זייער שולד, וואס ס׳איז קיין ארבעט ניטא. יעדער אנדער ארבעטער אין שטאט איז אייגנטלאך ניט געזיכערט, אז מארגן זאל ער אליין ניט געפינען זיך אין די רייען פון די ארבעטסלאזע.

די שטיצע וואס ווערט אויסגעטיילט צו די ארבעטסלאזע קאן דערפאר בשום אופן ניט באטראכט ווערן ווי א נדבה. דאס איז א חוב פון דער געזעלשאפט צו די ארבעטסלאזע, א חוב, וואס יעדער דורכשניטלאכער בירגער, אויסער גאר פארמעגלאכע, איז ניט זיכער, אז ער זאל מארגן אליין ניט דארפן מאנען.

די מערהייט פון אונזער סיטי קאונסיל איז אבער אפנים אנטשלאסן צו שפארן דוקא אויף אט דעם געביט, און דערפאר הויבט זי איצט אן צו שניידן די שטיצע און זי מאכט פלענער צו פארטיילן די שטיצע אזוי, אז זי זאל וואס מער באליידיקן די אומגליקלאכע ארבעטסלאזע וואס מוזן נאך איר אנקומען, אזוי אז די שטאלצערע פון זיי זאלן בעסער אויסקלייבן הונגער, איידער נעמען די שטיצע . . .

די שטאט וועט אזוי ווארשיינלאך איינשפארן עטלאכע צענדליק טויזענט דאלאר פאר די קומענדיקע חדשים. — קיין באזונדערס גרויסן אונטערשייד קאן עס דאך נאכאלעמען ניט מאכן.

מיר צווייפלען אבער, אויב די מייסטע שטייער-צאלער פון שטאט וועלן דערפאר זיין זייער דאנקבאר. זיי פילן מיט די ארבעטסלאזע אין זייער אומגליקלאכער לאגע, און ווילן ניט מאכן קיין איינשפארונגען אויפ׳ן חשבון פון זייער כבוד און זייער טרוקן שטיקל ברויט. אמווייניקסטנס איז דאס זיכער בנוגע יענע שטייער-צאלער וועמעס הערצער זיינען נאך ניט פארגאסן געווארן מיט פעטס, אז זיי זאלן ניט קאנען מיטפילן מיט די ארבעטסלאזע.

די אויסברייטערונג פון די טעטיקייטן פונ׳ם פאלקס-געציינג קאמפיין

די קאנווענשאן פונ׳ם פאלקס געציינג קאמפיין, וואס איז נאר-וואס אפגעהאלטן געווארן אין ניו-יארק, האט באשלאסן צו ענדערן דעם נאמען פון דער ארגאניזאציע אויף "פאלקס געציינג קאמפיין פאר די דעקלאסירטע אידן פון מזרח איירעפע".

ביז איצט זיינען די טעטיקייטן פון דער ארגאניזאציע פאקטיש געווען באשרייינקט אויף סאוועט רוסלאנד. וואו זי האט מיט אירע פארהעלטנסמעסיק זייער קליינע מיטלען אויפגעטאן זייער פיל. אמת, די ארגאניזאציע האט נאך מיט א יאר צוריק באשלאסן אריינצונעמען אינ׳ם קרייז פון איר טעטיקייט אויך אנדערע מזרח איירעפייאישע לענדער. וואו עס זיינען דא אויך גרויסע מאסן דעקלאסירטע אידן און איבערגעגונג עלנד און נויט. זי איז אבער געווען באגרעניצט אין אירע מיטלען, און זי האט געמוזט דערווייל פארזעצן א רייע ארבעטן אנגעפאנגען אין סאוועטן פארבאנד.

איצט האט זי אבער קאנטיק געפונען פאר מעגלאך אויסצוברייטערן איר ארבעט אין אנקלאנג מיט איר פראגראם. און פוילן וועט זיין דאס ערשטע לאנד וואו דער פאלקס געציינג קאמפיין וועט אנפאנגען זיינע טעטיקייטן, אויסער דעם סאוועטן פארבאנד.

נאטירלאך, זיינען די געלט מיטלען פון דער ארגאניזאציע באשרייינקט, און עס זיינען אונטער די איצטיקע אומשטענדן ניטא קיין באזונדערע אויסזיכטן אז זיי זאלן באדייטענד פארגרעסערט ווערן. אבער אין דער ארבעט וועלן איצט אריינגעצויגן ווערן אויך פוילישע לאנדסמאנשאפטן אין די שטאטן און קאנאדע, וועלכע זיינען געשטאנען אן א זייט אזוי לאנג ווי די ארבעט האט זיך באגרעניצט אויף סאוועט רוסלאנד.

קיין לייזונג צום דריקנדיקן אידישן עקאנאמישן פראבלעם אין מזרח איירעפע קאן מען פון דעם געצייג-קאמפיין, נאטירלאך, ניט דערווארטן. אבער יעדע קאאפעראטיווע פאבריק וואס ווערט אויסגעבויט פון דער ארגאניזאציע און יעדעס ביסל געציינג צוגעשטעלט צו די דעקלאסירטע אידן, פארלייכטערט די לאגע, פארזיכערנדיק א צאל אידישע פאמיליעס מיט פראדוקטיווע און פערמאנענטע פרנסות. און דאס איז אזוי א שריט צו דער לייזונג פונ׳ם גאנצן פראבלעם, וואס איז פון א צו גרויסן פארנעם, אז עס זאל קאנען געלייזט ווערן מיט וועלכן ס׳איז איינציקן מיטל.

יעדנפאלס וועלן די אידישע מאסן אין די שטאטן און קאנאדע קאנען טאן דורכ׳ן געציינג קאמפיין זייער חלק פון דער הילף ארבעט אין מזרח איירעפע, וואס די פארמעגלאכערע אידן טוען אויף זייער שטייגער דורך דער "דזשאינט".

נאך א ווארנונג

די טראגישע פאסירונג מיט א באקאנטן אידישן בירגער פון שטאט, וועלכער איז דא לעצטע וואך אומגעקומען פון קארבאן מאנאקסייד גאז, דארף דינען פאר א נייער ווארנונג צו מאטאריסטן קעגן דעם דאזיקן גיפטיקן גאז, וואס רינט ארויס פון אוטאמאבילן בעת זייערע מאטארן זיינען אין באוועגונג.

דער דאזיקער גאז איז אזוי טויטלאך, אז א קליינער פראצענט פון אים אין דער לופט איז גענוג צו טויטן א מענשן אין א פאר מינוט צייט. זיין געפאר ליגט אין דעם, וואס ער האט ניט קיין קאליר און קיין ריח. און ווען דער קרבן דערפילט זיין ווירקונג איז שוין צו שפעט. — ער קאן זיך שוין אליין ניט רירן פון ארט.

אין דרויסן ווערט דער דאזיקער גאז אויפגעלייזט אין דער לופטן, וואו ער שטעלט צוזאמען אזא קליינעם פראצענט, אז ער איז אומשעדלאך. אין א פארמאכטן אוטאמאביל, אויב ער רינט אריין אהין, איז ער ניט געפערלאך, אזוי לאנג ווי דער אוטאמאביל באוועגט זיך און די לופט בייט זיך אין אים.

טויטלאך ווערט ער אין א פארמאכטן פלאץ, וואו ער שאפט א היפשן פראצענט פון דער לופט. צו לאזן לויפן דעם מאטאר אין א פארמאכטן גאראזש מיינט כמעט אויף זיכער צו פארגיפטן דארטן די לופט. געפערלאך איז אויך צו לאזן לויפן דעם מאטאר בעת מען זיצט אין שטייענדיקן אוטאמאביל מיט אלע פענסטער פארמאכט, — טאמער דרינגט דער גאז אריין אינווייניק.

דער מוסר-השכל דערפון איז — מען טאר זיך ניט עוסק׳ן מיט׳ן אוטאמאביל אין א פארמאכטן גאראזש, ניט זומער און ניט ווינטער, סיידן דער מאטאר שטייט און דער גאראזש איז גוט דורכגעלופטערט.

און מען מוז שטענדיק עפענען אביסל א פענסטער, ווען מען לאזט דעם מאטאר גיין.

אביסעלע פארזיכטיקייט, און אט די קרבנות פונ׳ם אוטאמאביל גאז וועלן אויסגעמידן ווערן.

עס וועט אייך נעמען מיט שטורעם! אזוינס האט איר נאך ניט געזעען! דער שבת פון אלע חסידישע בעלער
דער זיבעטער קאלאסאלער
חסידים באל
וועט פארקומען 8.30 אוונט, אחרון של פסח
דאנערשטאג, דעם 9-טן אפריל אין פרץ זאל
נאך דער פראגראם ביז פארטאג ———
טענץ
גרויסער ארקעסטער מוזיק!
א יום-טובדיקע שטימונג!
קומט!